Rajavartiolaitoksen esikunta
Suunnittelu ja talousyksikkö 9.6.2022

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunta
Hallinto- ja turvallisuusjaosto

HE 81/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2022 toiseksi lisätalousarvioksi.
Rajavartiolaitoksen ulkovartiolaivanhankinnan (VL2025) eteneminen ja tapahtuneet kustannusmuutokset, RVL:n muistio 7.6.2022.
Valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaoston lisäselvityspyyntö 8.6.2022.

Rajavartiolaitoksen ulkovartiolaivanhankinnan (VL2025) eteneminen ja tapahtuneet kustannusmuutokset – lisäselvitys koskien kolmea vanhaa ulkovartiolaivaa

Mikäli eduskunta myöntää Rajavartiolaitokselle tilausvaltuuden valtioneuvoston esityksen mukaisesti, Rajavartiolaitos voi solmia sopimuksen Meyer Turun telakan kanssa kahden uuden ulkovartiolaivan hankinnasta heti eduskunnan päätöksen jälkeen. Rajavartiolaitos saa käyttöönsä kaksi ajanmukaista sekä tehtäviin ja tilanteeseen nähden suorituskyvyltään riittävää ulkovartiolaivaa vuosina 2025 – 2026 kuten toisessa viiteasiakirjassa todetaan.

Rajavartiolaitos luopuu kolmesta ulkovartiolaivasta korvaten niiden suorituskyvyn VL2025 hankkeella. VL Merikarhun käyttö on jo päättynyt ja alus on luovutettu vuonna 2020 Etelä-Kymenlaakson ammattioppilaitos Ekamille koulutusalukseksi.

Tursas-luokan alusten VL Tursas ja VL Uisko osalta tarkoituksena on toimia vastaavalla prosessilla kuten toimittiin Vl Merikarhun kanssa. Alukset ylläpidetään teknisesti toimintakuntoisina operatiivisten tehtävien edellyttämällä tavalla siihen saakka, kunnes uudet hankittavat vartiolaivat on saatu vastaanotettua ja operatiiviseen käyttöön. Sen jälkeen Rajavartiolaitos lopettaa vanhojen alusten operatiivisen käytön ja luopuu niistä mahdollisimman järkevästi ja nopeasti.

Luopumisprosessissa selvitetään ensin mahdollisten kotimaisten viranomaistoimijoiden mahdolliset jatkokäyttömahdollisuudet ja sen jälkeen mahdolliset EU:n rajaturvallisuustoimijoiden jatkokäyttömahdollisuudet. Jos näistä ei löydy soveltuvia kandidaatteja, selvitetään mahdolliset muut kotimaiset julkishallinnon alaiset jatkokäyttömahdollisuudet, kuten mm. Merikarhun tapaan oppilaitokset sekä mahdolliset museotoiminnan tarpeet ja mahdollisuudet.

Mikäli edellä mainitut selvitykset eivät tuota järkevää, kustannustehokasta ja yleistä etua palvelevaa ratkaisua, aloitetaan alusten myynti julkisesti ottaen huomioon sotavarustevaatimusten aiheuttamat reunaehdot. Viimeisenä mahdollisena toimenpiteenä on alusten romuttaminen.

Rajavartiolaitoksen toimenpiteet ovat toistaiseksi keskittyneet vanhojen alusten osalta kunnossapitoon sekä merikelpoisuuden ja toimintakuntoisuuden säilyttämiseen liittyviin tarpeisiin, joten luopumistoimenpiteiden valmistelua ei ole vielä aloitettu. Ahvenanmaalta Högskolan på Åland/Alandica Shipping Academy on kuitenkin jo ollut yhteydessä Rajavartiolaitokseen ja esittänyt mahdollisen kiinnostuksensa alusten jatkokäytölle sekä pyytänyt sitä koskevia tietoja alusten teknisistä toteutuksista, kunnosta sekä käyttö- ja ylläpitokustannuksista, joihin Rajavartiolaitos tulee antamaan vastaukset. Muut luopumiseen tähtäävät toimenpiteet aloitetaan hyvissä ajoin ennen uusien aluksien valmistumista.